

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 21 februari 2013

MEDITATIE

Een voorbereiding op Jezus' begrafenis

Maria breekt de albasten fles met nardus en giet het kostbare vocht op Jezus' hoofd. Met dat gebroken flesje bedoelt Maria heel haar gebroken leven aan Hem over te geven. Als u Hem liefheeft en uw door de smart over de zonde gebroken hart voor Jezus uitstort, leert u ook diezelfde aanbidding als Maria. Stil aan Jezus' voeten in de geur van de liefde, offert ze niet alleen de nardus, maar ook de fles aan Hem, Die Zijn leven offerde voor Zijn schapen.

Misschien hebt u weleens moeten ervaren dat de mensen uw oprechte bedoeling niet begrepen. Dat is heel pijnlijk. Zo verging het ook Maria. Het hele huis wordt vervuld met de heerlijke geur van de nardus, maar de harten van de discipelen niet. Zij vinden het verkwisting. Ze kijken Maria boos aan en zeggen: 'Waartoe dit verlies van de zalf?' Wat Maria aan Jezus be-

En er waren sommigen die dat zeer kwalijk namen bij zichzelf en zeiden: Waartoe is dit verlies der zalf geschied?

Markus 14:4

steedt, noemen zij nota bene verlies! Beschamend! Kille berekenende kritiek!

Judas is ermee begonnen. Blijkbaar is Jezus hem niets waard. Je kunt kennelijk heel godsdienstig zijn en vrome dingen te berde brengen (de besteding van het geld voor de armen) en toch niets in Jezus zien. Dat is verontrustend. Maar de situatie is ook vertroostend. Je kunt een stille onopvallende vrouw zijn, net als Maria, misschien door anderen bekritiseert, terwijl je toch alles in Jezus ziet en Hem hartelijk liefhebt. Toch was het niet alleen Judas, ook de andere discipelen namen het Maria kwalijk. Dat kan dus voorkomen: onbegrip bij mensen, die zelf geen vreemdeling zijn van genade. Dat kun je niet goedpraten. De discipelen hadden het allemaal kunnen weten. Jezus had hen vaak genoeg gezegd dat Hij zou moeten sterven en begraven worden en dat Hij op de derde dag weer zou opstaan. Maria had dat aanvaard en geloofd. Ze was geestelijk veel verder dan de discipelen. De discipelen hadden zich ertegen verzet en stonden zo hun eigen zaligheid in de weg. Hun houding is niet alleen beledigend voor Maria, maar vooral ook voor Jezus. Dat flesje nardus vinden ze teveel voor Hem, Die Zijn leven gaat geven. Dat betekende nog een druppel meer in Zijn toch al zo bittere lijdensbeker.

En nu het Evangelie hierin: voor zulke mensen gaat de Heere Jezus sterven. Voor mensen, die door die stille zelfopofferende aanbidding van Maria niet eens ontdekt worden aan hun eigen gemis aan offerende liefde.

Maria is door de kritiek van de discipelen in de war gebracht. Dat kunt u toch wel begrijpen? Als je dankbaarheid wilt tonen en je liefde wilt uiten en je krijgt iedereen tegen, ook mensen die je hoogacht, dan kun je daarvoor helemaal uit het veld geslagen zijn, innerlijk beschadigd zelfs. Als het u overkomt, doet u dan maar net als Maria. Weet u wat ze doet? Niets! Helemaal niets! Ze voert niets tot haar verdediging aan. Wat zou ze moeten zeggen? Nuchter en zakelijk bekeken hebben de discipelen gelijk. Als je berekenend te werk gaat en de liefde uitschakelt, is er geen speld tussen te krijgen.

Misschien gaat u net als Maria gebukt onder laster of onbegrip. Lees eens even mee in 1 Petrus 2:21-24a wat u moet doen en hoe u alles moet overgeven in Gods hand: 'Want hiertoe zijt gij geroepen, dewijl ook Christus voor ons geleden heeft, ons een voorbeeld nalatende, opdat gij Zijn voetstappen zoudt navolgen. Die geen zonde gedaan heeft, en er is geen bedrog in Zijn mond gevonden. Die, als Hij gescholden werd, niet wedschold, en als Hij leed, niet dreigde; maar gaf het over aan Dien, Die rechtvaardig oordeelt. Die Zelf onze zonden in Zijn lichaam gedragen heeft op het hout'. Maria hoeft zich niet te verdedigen, dat doet Jezus voor haar. Hij is haar Voorspraak, niet alleen bij de Vader, maar ook bij de mensen: 'Laat af van haar, wat doet gij haar moeite aan?' Jezus bekroont de liefdedaad van Maria met Zijn goedkeuring. Hij noemt als diepste bedoeling achter deze daad van Maria dat ze Hem heeft gezalfd tot een voorbereiding op Zijn begrafenis (Markus 14:8).

Doden werden voor hun begrafenis gebalsemd. Die handeling wees niet alleen op een dankbare herinnering aan de overledene, maar het was ook een symbolische handeling, waarin

Inhoud

- 1 Een voorbereiding op Jezus' begrafenis
- 2 Uit school: Schrille contrasten
- 3 Spreuken: Verkeerde contacten (4)
- 4 Commentaar:
De paus met emeritaat
- 5 Even maar...
- 6 De Bijbelverklaring van Matthew Henry (3)
- 7 Eerste dienst aan de Jaak de Boeckstraat te Merksem
- 8 Het verbond der genade (3)
- 9 Boekennieuws
- 9 Kerknieuws
- 10 Berichten
- 11 Kerkdiensten

het geloof in de overwinning op de dood doorstraalde.

De Heere Jezus ging Zich ten dode wijden. Daarom moest Hij gezalfd worden tot een voorbereiding op Zijn begrafenis. In dat licht plaatst Jezus deze daad van Maria. Straks op Goede Vrijdag zal Hij niet gezalfd kunnen worden, omdat er geen tijd meer voor is. Op de paasmorgen is het niet meer nodig. Zo is de daad van Maria niet alleen een symbolische handeling, maar ook een profetie. Wat krijgt deze zalving van Maria in het licht van Jezus' onderwijs een diepe betekenis. Niet alleen de liefde van Maria wordt daarin duidelijk. We zien hier ook de liefde van Christus, Die Zichzelf laat zalven tot een voorbereiding op Zijn

volledige overgave in de offerdood aan het kruis. Heerlijk is het als je deze liefdegeur van de nardus mag verspreiden en deze door God gezalfd Middelaar mag kennen.

Het hele huis werd vervuld met de reuk van de zalf. Vraag uzelf eens af welke geur u in uw gezin of in de ontmoeting met anderen om u heen verspreidt.

*Hij heelt gebrokenen van harte,
en Hij verbindt z' in hunne smarte,
die in hun zonden en ellenden,
tot Hem zich ter genezing wenden.*
(Psalm 147:2 berijmd)

Vlissingen, ds. C.G. Vreugdenhil

verbergen kan het niet anders of er zijn (jonge) mensen die deze diensten aantrekkelijk vinden.

Wanneer we kijken naar de *omlijsting* kan ik kort zijn. Fel schitterende en flitsende kleuren belichten de musici. Wat blijft er over van een eerbiedig spreken over de Heere en Zijn werk, als we met schetterende, moderne muziek onszelf overschreeuwen? Emotie overheerst door opwekking, soms opzweeping. Mij geeft het de gedachte van spotten met het Woord van de heilige en grote God. Zo mogen wij de Schrift nooit gebruiken.

Een tweede contrast vanuit de Bijbel. Aansluitend op ons bezigzijn, onze godsdienstige verrichtingen. Waar gaat het ons om? Ons levensideaal, levensdoel. In dit verband kunnen we Absalom goed begrijpen. We lezen in het aangrijpende hoofdstuk 2 Samuël 18, dat deze zoon van David een pilaar opricht. Wie zou zich boven Absalom kunnen verheffen?

Maar wat is het contrast groot, alleen al in dit hoofdstuk zelf. In vers 18 lezen we dat Absalom deze pilaar voor zichzelf heeft opgericht. Een pilaar met *zijn* naam, zodat men *hem* nooit meer zal vergeten. Terwijl we in het voorgaande vers over zijn dood lezen. Ze werpen Absalom in het woud in een grote kuil en stellen op hem een zeer grote steenhoop. Als een waarschuwend gedenksteen. Een pilaar en gedenksteden. Van en voor Absalom! Om nooit te vergeten. Het is of we Jeremia in Klaagliederen 3 over deze Absalom horen spreken: 'Zij hebben mijn leven in een kuil uitgeroed, en zij hebben een steen op mij geworpen'. Veel groter is echter de tegenstelling als we letten op 1 Samuël 7.

Uit school

Schrille contrasten

Wat kan het goed zijn om met meerdere klassen in de school de kerstoverdenking te houden. In dit geval zijn het de tweetalige vwo-klassen, die de meditatie van de predikant in het Engels aanhoren, in deze taal samen zingen en declameren. Er is aandacht, betrokkenheid, maar vooral ook ernst.

De eenvoudige, aloude boodschap mag nog steeds doorklinken, in de hoop dat deze post mag vatten in het hart van jongeren. In alle rust rond de Schrift samen zijn in de aula, zonder dat harde muziek en opgewondenheid overheersen. Welke plaats heeft Gods Woord in ons leven? En hoe gaan we met de Schrift om?

Hieraan moet ik denken bij het lezen van het RD-artikel van 1 december 2012 "Gospel voor refo's", mede vanuit persoonlijke ervaring. De muziekgroep "Sela" wil naar eigen zeggen door middel van haar optreden refo's en evangelischen koppelen.

We moeten bij het beoordelen van deze 'beweging' letten op *inhoud en omlijsting*. Eén van hun opwekkingsliedertjes is "Heer, wijs mij uw weg", zo lees ik in de krant. Op zich een goede tekst, die op meerdere plaatsen dicht bij de Bijbel blijft. 'Uw woord is onderweg als een lamp voor mijn voet...'. Een bekend gedeelte uit Psalm 119.

Maar ook al spreekt dit lied van troost en hoop, we vinden geen enkel woord over de weg die wij zondaren zijn ingegaan. Ver van God vandaan als dwaalzieke schapen. Om nooit meer -zelf- terug te keren!

Het arme, afhankelijke zondaarsleven wordt gemist. En het woord "beking" ook. Geeft juist verwondering over wedergeboorte en beking niet een eren, ja een hoogachten van God? En plaatst dat de mens niet buiten spel? Wanneer we dit verzwijgen of

De eenvoudige, aloude boodschap mag nog steeds doorklinken, in de hoop dat deze post mag vatten in het hart van jongeren.

Verkeerde contacten

Daar mag de profeet door genade een Ander bedoelen en Hem eren. Wat is het bijzonder als we in alle stilte met deze man Gods een steen mogen oprichten. Na een overwinning die des Heeren is. In 1 Samuël 7 lezen we over die steen, tussen Mizpa en tussen Sen. "Eben-Haëzer", steen der hulp. Dan alleen krijgt God de eer. Zoals in Openbaring 2:17: 'Ik zal hem geven een witten keursteen'. En in Openbaring 3:12: 'Die overwint, Ik zal hem maken tot een pilaar in den tempel Mijn Gods'. Een gegeven steen en een gemaakte pilaar.

De laatste dag

Een derde, laatste contrast. Het is 31 december, oudejaarsdag. Terwijl ik rond de middag naar het dorp loop, hoor ik tweemaal geluid. Doffe dreunen, felle knallen, ratelende gillens, en... daar doorheen de aanhoudende regelmaat van het geluid van grote kerkklokken. Dit laatste monotoon en onverstaanbaar. Er wordt een dode uitgedragen.

Wat een verschil, de klokken spreken van de vergankelijkheid, van sterven, van de ernst van het leven. Net zoals oudejaarsdag zelf. Vuurwerk spreekt van genieten, leven, het oude jaar wegnakken, doorgaan, op naar 2013. Een scherp contrast! Je ziet de jeugd spelen. Met vuur!

Het leven is een spel geworden. Een spel zoals Stratego. U kent het wel, dat spel met pionnen van allerlei rang en stand. Van bommen en het vaandel. Ik moet er aan denken op deze laatste dag van het jaar. Tijdens dat spel vallen er allerlei "mensen" weg, van maarschalk tot sergeant. Hoog- en laaggeplaatsten. Je moet al spelend goed nadenken, wie mis ik ook al weer? Maar het gaat om het vaandel. Daar ga je naar op zoek. Het vaandel, de banier. Wie het vaandel vindt, heeft gewonnen, overwonnen. Maar, dat vaandel is verstopt, is zo verborgen...

Nog één keer naar Gods Woord. Over Mijn banier lezen we in Jesaja 49:22. 'Ik zal Mijn hand opheffen tot de heidenen, en tot de volken zal Ik Mijn banier opsteken; dan zullen zij uw zonen in de armen brengen, en uw dochters zullen op den schouder gedragen worden'.

Leest u zelf de kanttekening eens bij dit vers uit Jesaja. Dan is er ook voor 2013 vanuit "Ik zal..." nog zoveel hoop voor onze jonge mensen.

'Opdat gij wandelt op de weg der goeden, en houdt de paden der rechtvaardigen.'

Spreuken 2:20

Het eerste deel van Spreuken 2 wijst ons op het grote belang van de band met God. Uit Hem wordt de ware wijsheid ontvangen. Het gaat om de innerlijke overtuiging. We vinden dit regelmatig terug in het Oude Testament. 'En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwen geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vlees hart geven' (Ezech. 36:26).

De apostel Paulus ziet er naar uit dat het woord van Christus rijkelijk wone in de kinderen van God. Het Nieuwe Testament wijst ook op het belang van het functioneren van de liefde van God en de werking van de Heilige Geest. De Heere geeft echte levenswijsheid. Daarover krijgt de leerling allerlei raadgevingen aan het begin van het spreukenboek. Het tweede gedeelte van dit hoofdstuk wijst op het concrete gevaar van verkeerde ontmoetingen en contacten. De verzen 12 tot 15 gaan over slechte mannen. 'Om u te redden van den kwaden weg, van den man, die verkeerdheden spreekt' (vers 12). Dit is een echt gevaar, en niet alleen voor onze jonge mensen. Hebben wij oog voor het gevaar van anderen die ons afleiden van de waarheid van het Woord van God? Er zijn mensen, bijvoorbeeld in je studie, die je heel bewust een andere kant op willen sturen. Daarvan moet je jezelf bewust zijn. Blijf staan op het fundament van het Woord van God. Dit kan heel moeilijk zijn. Je hebt anderen nodig om staande te kunnen blijven. In de eerste plaats de Heere, maar ook studiegenoten die met dezelfde problemen hebben te maken. Spreek met elkaar en houdt elkaar vast op het fundament van het Woord.

Salomo waarschuwt ook voor verkeerde vrouwen. 'Om u te redden van de vreemde vrouw, van de onbekende, die met haar redenen vleit' (vers 16). Dit is ook een reëel gevaar. De koning van Israël bedoelt hier niet de contacten met vrouwen uit andere volken. Het grondwoord wijst naar vrouwen uit het eigen volk die niet te vertrouwen zijn. Zij gaan bijvoorbeeld heel gemakkelijk om met het huwelijk (vers 17).

Laten wij deze raadgevingen ter harte nemen! Mannen en vrouwen kunnen ons verleiden. Het zijn echter wegen die naar de dood leiden (vers 19, 20). Degenen die leven uit God bewandelen de goede weg (vers 20 tot 22).

Poortugaal, ds. C. Neele

De paus met emeritaat

Onverwacht heeft paus Benedictus XVI aangekondigd dat hij zijn ambt gaat neerleggen. Een emeritus paus is in de kerk van Rome een ongebruikelijke figuur. Zijn voorganger ging door tot het einde, hoewel hij duidelijk leed aan de ziekte van Parkinson. Nu is 85 jaar ook een respectabele leeftijd. Onze predikanten gaan eerder met emeritaat. En dat terecht.

Toen Joseph Ratzinger acht jaar geleden tot paus gekozen werd, was wel duidelijk dat hij in zijn kerk tot de conservatieve vleugel behoorde. Als voorzitter van de Congregatie voor de Geloofsleer had hij daar geen twijfel over laten bestaan. Zo heeft hij zich als paus de afgelopen jaren ook opgesteld.

Waarschijnlijk zal zijn opvolger eveneens uit die hoek komen. Weliswaar zijn veel rooms-katholieken voor een vergaande aanpassing van hun kerk aan de moderne tijd, maar in het college van kardinalen dat straks een nieuwe paus gaat kiezen, voelt men daar weinig of niets voor.

Nu zitten wij ook niet te wachten op een paus die vrouwelijke priesters en bisschoppen toelaat en zich op het terrein van de medische ethiek (abortus, euthanasie) en de seksuele moraal (huwelijk, homoseksualiteit) vergaand aansluit bij wat in de mo-

derne maatschappij normaal gevonden wordt. Gelukkig biedt de roomse kerk op die terreinen nog een bepaald tegenwicht tegen allerlei moderne opvattingen. Het zou zonder meer te betreuren zijn wanneer dat weg zou vallen.

Al is in West-Europa en ook in Nederland de invloed van Rome belangrijk teruggelopen, elders in de wereld is de invloed van het Vaticaan op de maatschappij nog reëel aanwezig. Het gaat hier immers om een wereldkerk van meer dan een miljard mensen. Al zou maar een kwart zich wat aantrekken van de kerkelijke standpunten en voorschriften, dan zijn dat er nog heel wat.

Met de mond in Hem roemen

Uiteraard moeten we de kloof tussen Rome en de Reformatie niet uit het oog verliezen. Onze vaders schroomden niet de paus aan te duiden als de antichrist. Onmiskenbaar is er de laatste decennia een tendens, ook in de brede gereformeerde gezindte, om relativerend te spreken over deze confessionele verschillen. Zo werden de boeken van de paus over Jezus door velen positief ontvangen. Nu was de aftredende paus in zijn opvattingen over het leven en sterven van de Heere Jezus orthodoxer dan veel hedendaagse protestanten en rooms-katholieken, voor wie Hij niet meer is dan een bijzonder mens en een inspirerend voorbeeld. Niettemin bleef Benedictus XVI in zijn beschouwingen wel goed rooms.

Dat bleek met name in het derde deel dat eind vorig jaar verscheen. Daarin stelde hij: 'God klopt bij Maria aan en heeft de medewerking van de menselijke vrijheid nodig. (...) Hij kan de mens niet verlossen zonder dat die vrijwillig ja zegt op wat Hij wil. (...) Zijn macht is gebonden aan het niet afdwingbare ja van een mens'. Maar als dat zo zou zijn, dan werd er niemand zalig. De kerk belijdt daarentegen dat Gods genade onwederstandelijk is.

In vraag 30 van de Heidelbergse Catechismus wordt gevraagd: 'Geloven

dan die ook aan de enige Zaligmaker Jezus, die hun zaligheid en welvaart bij de heiligen, bij zichzelf of ergens elders zoeken'.

Het antwoord daarop is niet onduidelijk: 'Neen zij; maar zij verloochenen met de daad de enige Heiland en Zaligmaker Jezus, ofschoon zij met de mond in Hem roemen'. Het is immers een van beide. Een combinatie is niet mogelijk. 'Of Jezus moet geen volkomen Zaligmaker zijn, of die deze Zaligmaker met waar geloof aannemen, moeten alles in Hem hebben dat tot hun zaligheid van node is'. Ongetwijfeld hebben de opstellers van de catechismus bij deze vraag gedacht aan Rome, al moeten we niet denken dat dit alleen op de paus en zijn volgelingen van toepassing is.

Boegbeeld

De laatste jaren is er in protestantse kring meer waardering gekomen voor het bisschopsambt en het pausschap. Zo'n geprofileerde structuur heeft toch wel zijn voordelen, zo meent men. Het maakt de kerk meer zichtbaar naar de buitenwereld. De paus is onmiskenbaar het boegbeeld van de Rooms-katholieke Kerk, zoals de aartsbisschop van Canterbury dat is van de Anglicaanse kerk. Pausreizen en uitspraken van de paus hebben altijd een grote publiciteitswaarde. Protestantse kerken met hun collegiale structuur missen dat effect.

Ook de gedachte van de apostolische successie spreekt tal van mensen aan. Meer dan de protestantse kerken symboliseert de Rooms-katholieke Kerk (evenals de oosters orthodoxe kerken) voor hen de eeuwenoverspannende continuïteit van de christelijke kerk.

Maar veel en veel belangrijker dan deze continuïteit van het ambt en het kerkelijk instituut is de geestelijke continuïteit. Wat baat het bezit van eeuwenoude kerkgebouwen en eeuwenoude tradities en rituelen wanneer de waarheid van Gods Woord niet meer gevonden wordt? Wanneer in het kerkelijk leven Gods Geest geweken is en mensen (heiligen en pausen) de eer krijgen die alleen God toekomt?

Anti-hiërarchisch

Onze Dordtse Kerkorde draagt duidelijk een anti-hiërarchisch karakter. Van pausen en bisschoppen wil men niet weten. 'Geen kerk zal over andere kerken, geen dienaar over andere dienaren, geen ouderling of diaken over andere ouderlingen of diakenen

De Sint Pieterbasiliek in Rome.

enige heerschappij voeren', zo lezen we in artikel 84. Dat is een wezenlijk uitgangspunt van de gereformeerde kerkregering.

Dat sluit niet uit dat in de praktijk van het kerkelijk leven bepaalde predikanten of ouderlingen een belangrijker plaats kunnen innemen dan anderen. Dat heeft te maken met de gaven die God hen gaf, met de verantwoordelijkheden die hun werden toevertrouwd of met de vele jaren waarin zij in Gods Kerk mochten dienen. Dat is tegenwoordig zo en dat was vroeger niet anders.

De Heere Jezus koos twaalf discipelen

uit. Petrus, Johannes en Jacobus stonden daarbij meer op de voorgrond dan anderen als Bartholomeüs en Lebbeüs, die toch evenzeer geroepen discipelen waren. Paulus, hoewel hij zichzelf betitelt als de minste van de apostelen (1 Kor. 15:9), mocht door Gods genade een grote plaats innemen onder de apostelen. Daarentegen vernemen we niets meer van Matthias, die in de plaats van Judas tot apostel werd gekozen.

Volgens de Rooms-katholieke Kerk is de vanouds met veel pracht en praal omgeven paus de stedehouder (plaatsvervanger) van Christus op

aarde. Die gedachte is in de Reformatie duidelijk afgewezen als een Godonterende pretentie. 'Zij doen dus Christus zeer groot onrecht, wanneer zij willen dat één mens aan het hoofd staat van de ganse kerk, zo schrijft Calvijn. Want de kerk 'heeft Christus tot haar enig Hoofd, onder Wiens heerschappij wij allen met elkaar verenigd zijn, naar die orde en die gestalte der regeringsinrichting die Hij Zelf heeft voorgeschreven' (Institutie IV, 6, 9).

Apeldoorn,

C.S.L. Janse

Even maar...

450 of 50 jaar?

Hoeveel stukken zijn u nodig te weten...? U kent het antwoord uit uw *hoofd*: 'Drie stukken. Ten eerste, hoe groot mijn zonden en ellende zijn. Ten andere, hoe ik van al mijn zonden en ellende verlost worde en ten derde, hoe ik Gode voor zulke verlossing zal dankbaar zijn'. Dat zijn de drie beslist noodzakelijke stukken voor een getroost leven en een zalig sterven. Maar ... wat zegt uw *hart* nu, als het gaat om de doorleving van deze drie stukken, als het gaat over de (volg)orde van dit genadewerk Gods?

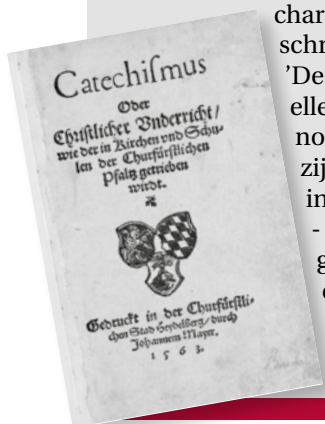
Hoe moeten we trouwens de volgorde van deze drie 'stukken' opvatten? Is die volgorde bedoeld als een chronologische orde, zodat Gods kind eerst zijn zonde leert kennen, daarna iets van de genade in Christus en van daaruit de ware dankbaarheid? Dit is duidelijk de opvatting van de belangrijkste auteur van de catechismus, Zacharias Ursinus. Hij schrijft daarover: 'De kennis van de ellende is hoogst nodig, niet omdat zij enige troost in haarzelf bevat - want zij is integendeel niet anders dan tot verschrikking en vervaarnis voor

de zondaar - maar om deze reden... Zij wekt in ons een begeerte om verlost en getroost te worden. Want zoals bekendheid met de ziekte bij een zieke een begeerte naar de medicijnen opwekt, terwijl daarentegen het niet beseffen der ziekte de zieke naar geen dokter doet omzien: zo staat het nu ook met de zondaar, die zijn ellende niet kent en gevoelt; zo iemand begeert noch zoekt, veel minder verkrijgt hij zijn verlossing. Want God geeft Zijn weldaden uitsluitend op een ernstig en volhardend gebed zoals de Zaligmaker zegt, Matth. 9 vers 12: 'Die gezond zijn hebben de Medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn' (Schatboek I, 27). Tot ver in de 20ste eeuw is dit de algemeen geaccepteerde uitleg van dit scharnierpunt in de Heidelbergse Catechismus. Vrijwel zonder uitzondering aanvaarden alle predikanten tot 1940 dat dít de betekenis van antwoord 2 is. Dat is dan al 400 jaar de structuur van de hele Heidelbergse Catechismus. Echter deze klassieke uitleg wordt de laatste tijd onder kritiek gesteld: Het zou in antwoord 2 er niet om gaan hoe een zondaar tot Christus leert vluchten en Zijn genade leert omhelzen, maar vraag en antwoord 2 legt algemeen uit wat een gelovige ervaart in het genieten van deze troost. De kennis van de ellende is geen voorwaarde voor het verkrijgen van genade,

maar slechts één van de mogelijke aspecten van het geestelijk leven van een gelovige. Het is een mogelijk element in de geloofskennis en niet noodzakelijk. En zeker niet het éérste wat een zondaar beleeft als hij tot Christus komt. Tot zover de nieuwe uitleg, die dus geen 450 jaar oud is, maar slechts 50 jaar. Theologen die de Heidelbergse Catechismus op deze manier uitleggen zijn o.a. dr. K. Schilder, dr. G. Woelderink, dr. C. Graafland en dr. W. Verboom. Deze nieuwere uitleg van vraag en antwoord 2 werkt door in de hele benadering van ons Troostboek. Ze brengt op een dwaalspoor. Doordat men denkt Christus te kennen, zonder dat men eerst door God en voor God verootmoedigd wordt. Laten we toch het lied van Heidelberg zingen zoals het al eeuwen klonk. Met ons hart!

v. A.

P.S. Het bovenstaande is grotendeels ontleend aan 'De eenvoudige Heidelberger, een korte geschiedenis van de catechismuspreek in Nederland, door prof. dr. A. Baars, Apeldoornse studies nummer 59, TUA 2012. Met name hoofdstuk 4 'pastorale en geestelijke leiding'. In drie artikelen heeft ds. P. Mulder in De Saambinder aan deze belangwekkende studie onlangs aandacht geschonken.

De Bijbelverklaring van Matthew Henry

Het zal de verwachting van Matthew Henry ver hebben overtroffen dat zijn werk zo'n ruime ingang vond. Niet alleen in zijn dagen vond de Verklaring goede respons, tot op de dag van vandaag wordt de Bijbelverklaring van Henry gewaardeerd en gebruikt.

Wie had bij de verschijning van de eerste delen in 1712 kunnen denken dat deze Verklaring vandaag in vele vertalingen beschikbaar is, dat er zelfs gewerkt wordt aan een vertaling in het Arabisch en het Chinees. Bijzonder is dat christenen wereldwijd dit werk waarderen vanwege de uitleg, de centrale boodschap van zonde en genade, de bevindelijke inslag en de toegankelijkheid voor jong en oud, goed opgeleid of minder goed opgeleid. De Bijbelse pastorale toon raakt tot op de dag van heden het hart van de christenheid wereldwijd. Deze zegen, door Gods genade, aan Henry's werk geschonken, is het waard om herdacht te worden.

Toets van de Schrift

Naast de vele verklaringen van de Bijbel die inmiddels het licht hebben gezien, heeft die van Matthew Henry een eigen plaats. Hoewel wij vandaag over moderne middelen beschikken die schrijf- en correctiewerk gemakkelijk, over veel meer bronnen beschikken dan in 1712, is het werk van Henry nauwelijks geëvenaard. Ook in onze tijd is het een prestatie om de gehele Bijbel van een uitleg te voorzien. Te groter is dit werk wanneer we het plaatsen in de tijd waarin het is ontstaan. We zeggen echt niet te veel wanneer we Henry een theoloog van formaat noemen. Te meer omdat wij weten dat elke bladzijde biddend is geschreven.

Niet één boek kan en mag gelijk gesteld worden aan de Schrift. Ook het werk van Matthew Henry in het uitleggen van de woorden Gods moet onder de kritiek van de heilige Schrift worden gesteld.

'Men mag ook gener mensen schriften, hoe heilig zij geweest zijn, gelijk

stellen met de Goddelijke Schriften, noch de gewoonte met de waarheid Gods (want de waarheid is bovenal), noch de grote menigte, noch de oudheid, noch de successie van tijden of personen, noch de conciliën, decreten of besluiten; want alle mensen zijn uit zichzelf leugenaars en ijdelers dan de ijdelheid zelf. Daarom verwerpen wij van ganser harte al wat met deze onfeilbare regel niet overeenkomt, gelijk ons de Apostelen geleerd hebben, zeggende: beproeft de geesten, of zij uit God zijn, 1 Joh 4:1. Insgelijks: Indien iemand tot ulieden komt, en deze leer niet brengt, ontvang hem niet in huis, 2 Joh:10 (Ned. Geloofsbelijdenis, art. 7).

Omdat Matthew Henry dicht bij het Woord blijft, overstijgt zijn Verklaring de veranderingen van tijden, omstandigheden en culturen. Het is bijzonder om op te merken hoe de Heere deze Verklaring gebruikt om een venster te zijn tot het verstaan van Zijn Woord. Zo wil de Heere vertroosten en vermanen, onderwijzen en leren.

De zogenaamde "Matthew Henry-projecten" in Rusland, Egypte, China (enzovoorts) verdienen daarom onze hartelijke steun. Wat een voorrecht dat op deze manier spreekt van de kracht Gods tot zaligheid een iegelijk die gelooft. Ja, als het Woord van God, dat eeuwig blijft.

Beschamend

Ondertussen ontstaat er bij het nadenken over deze reeds lang bestaande en gezaghebbende Bijbelverklaring ook verlegenheid. Hoe komt het toch dat wij eeuwen terug moeten om vertrouwde en algemeen aanvaarde boeken te vinden waar de kerk wereldwijd mee wordt gediend? Ik stel de rijke erfenis die we hebben gekregen en het gebruik daarvan hiermee niet onder kritiek. Maar uit zendingservaring wordt meer en meer duidelijk dat er wereldwijd grote behoefte bestaat aan een eenvoudige, toegankelijke Bijbelverklaring waarin het Woord van God op een Bijbelgetrouwe en gereformeerde

manier wordt uitgelegd en toegepast. Sinds de verschijning van Henry's verklaring is de kennis van de Bijbelse talen, van de tijd waarin Israël leefde, van de Bijbelse oudheidkunde en van historische achtergronden uit de periode van het Nieuwe Testament toegenomen. Daarmee is niet gezegd dat we ons maar wat behelpen wanneer wij gebruikmaken van wat voorgaande geslachten overgeleverd hebben.

Toch is er wel wat uit te leggen aan 'jonge' christenen in andere delen van de wereld wanneer je aankomt met een meerdelig boekwerk dat driehonderd jaar oud is. Men is dan onder de indruk van de reeds eeuwen bestaande kerk met een rijke erfenis en een belijdende grondslag die wortelt in de Reformatie.

Maar er ontstaat wel verlegenheid wanneer gevraagd wordt naar geschikt werk van recenter datum. Het beeld ontstaat van een kerk in het westen die een rijk verleden heeft, maar een arm heden. Het is een voorrecht om anderen te dienen met de schatten van de Reformatie, van de Nadere Reformatie en van de puriteinen. Maar als het een gestold verleden wordt, klaagt elk Matthew Henry-project ons aan in onze geestelijke armoede voor God en de mensen! Wat ontbreekt het bij de toegenomen kennis van Bijbeltaal, cultuur en geschiedenis dikwijls aan de geestelijke diepgang die we bij Matthew Henry en anderen wel terugvinden. Beschamend!

William Tong, die over Matthew Henry een biografie schreef, heeft zijn werk raak gekarakteriseerd: 'Deze verklaring is door serieuze christenen altijd geprezen geweest, door het heldere hoofd van de schrijver, door diens warme hart, zijn gevoelvolle leven en de diepte van zijn zielservaringen'. En wat scheef Henry zelf? 'Ik ben maar een waterputter, die water ophaalt uit de diepte en anderen doet drinken uit de fontein des Levens'. Van harte spreken we de wens uit dat de Bijbelverklaring van Matthew Henry die in de achterliggende driehonderd jaar voor velen een fontein is geweest, dat ook zal zijn in de toekomst, voor de kerk uit Israël en uit de volken, tot eer van God, en tot zaligheid van zondaren.

(slot)

Moerkapelle,

ds. W. Harinck

Eerste dienst aan de Jaak de Boeckstraat te Merksem

Op zondagmorgen 10 februari is de eerste dienst in het nieuwe gebouw van de evangelisatiepost te Merksem aan de Jaak de Boeckstraat gehouden.

Nadat evangelist A. van Setten onder het zingen van Psalm 119:65 de kanselbijbel had geopend, sprak hij over 2 Petrus 1:19: 'En wij hebben het profetische Woord, dat zeer vast is, en gij doet wel dat gij daarop acht hebt, als op een licht schijnende in een duistere plaats, totdat de dag aanlichte en de Morgenster opga in uw harten.' Het thema van de preek luidde: Gods Woord is dé waarheid. Achtereenvolgens werd stilgestaan bij:

1. de vastheid van die waarheid;
2. het licht door die waarheid;
3. de onmisbaarheid van die waarheid.

1. De vastheid van die waarheid. Wat is waarheid, wat is dé waarheid? Zo begon evangelist Van Setten zijn toespraak. De enige waarheid die vastheid biedt is het Woord van God, dat we zojuist hebben geopend. Daarmee kun je leven en sterven. Gods Woord is eerlijk, omdat God eerlijk is. Hij draait je geen rad voor de ogen. Zijn Woord begint met de schepping. Hij heeft alles gemaakt, en

zie, het was zeer goed. Maar wij hebben de keus gemaakt om zonder de Heere te leven. En als Hij niet ingrijpt, leven we door zonder God. Gods Woord spreekt echter ook over genade, over Gods opzoekende liefde. Hij werkt door Woord en Geest in zondaarsharten. Petrus spreekt over het profetisch Woord. Zoals de profeten Gods raad moesten verkondigen, stuurt de Heere nog verkondigers om Zijn Woord uit te leggen: 's zondags, doordeweeks, op de catechisatie, op de vereniging. De Heere komt Zijn Woord na, Hij staat voor Zijn Woord in. Het ligt vast in de handen van de almachtige God.

2. Het licht door die waarheid. Gods Woord schijnt in de duisternis van de wereld. Dat is ook het beeld van ons hart. Als Gods Woord in je hart gaat schijnen, zie je alles waar je mee bezig bent. Dan schrik je van jezelf. Dan zie je hoe de Heere het ziet. Dan zie je de werkelijkheid van je leven. Hij gebruikt Zijn Woord om het licht te doen opgaan. Wat gebeurt er dan? Daar spreekt Ezechiël van: 'Dan zult gij gedenken aan uw boze wegen en uw handelingen die niet goed waren; en gij zult een walging van uzelf hebben over uw ongerechtigheden en over uw gruwelen.' Als de Heere Zijn licht laat schijnen in de diepe duisternis van ons hart,

krijgen we Hem nodig en komt er een verlangen naar hét Licht.

3. De onmisbaarheid van die waarheid. We hebben een mooi gebouw gekregen, waar we blij mee zijn. Maar het mooiste van ons nieuwe gebouw is de aanwezigheid van Gods Woord. Sommigen denken op hun eigen manier zalig te kunnen worden. Ze hebben geen Bijbel nodig. Ze trekken de natuur in. Daar kun je wel zien dat er een God is. Maar wat vind je er niet? De Morgenster, Jezus Christus. Om Hem te leren kennen hebben we Zijn Woord nodig. We moeten dat Woord ook onderzoeken. Hoelang? Totdat het in de diepste diepten van ons bestaan licht wordt en de Morgenster in onze harten opgaat. Dan hebben we alles, in leven en in sterven. Is het ook uw verlangen om Hem te mogen dienen en liefhebben?

Nadat de dienst op de gebruikelijke wijze was beëindigd, maakte een groot gedeelte van de circa tachtig aanwezigen van de gelegenheid gebruik om onder het genot van een 'tasje' koffie of thee nog wat na te praten. Op 16 maart zal 'De Bron' officieel worden geopend. Twee weken later wordt er 'open huis' gehouden.

Krabbendijke,

J.P. Sinke

Het verbond der genade

Vorige keer zagen we dat de prediking meer is dan een bekendmaking. Zo lezen we in Jesaja 55: 'Neigt uw oor en kom tot Mij, hoort en uw ziel zal leven, want Ik zal met u een eeuwig verbond maken en u geven de gewisse weldadigheden van David'. Zo klinkt onder de bediening van het verbond het aanbod van genade.

De prediking is een uitnodiging om tot dit verbond te komen en de verbondsgoederen deelachtig te worden. De vraag is dan: hoe wordt dit verbond der genade in de prediking bediend? Als we daarvoor naar Thomas Boston luisteren, zegt deze in zijn boek "Het verbond der genade": 'Om de uitverkorenen in het bezit van die goederen te brengen, bedient God dit verbond door de prediking van het Evangelie en de werking van de Heilige Geest'.

We moeten hier op twee cruciale zaken letten in de verbondstheologie van Boston. Ik zal ze kort noemen: Het verbond der genade is gemaakt tussen God en Christus als Vertegenwoordiger van de uitverkorenen. Christus heeft in dit verbond aan alle voorwaarden voldaan. Het verbond is dus naar de uitverkorenen toe,

Het is het voorrecht van de gedoopten te mogen leven onder de bediening van het genadeverbond.

schenkend. Het verbond der genade bestaat uit beloften en niet uit voorwaarden.

Het tweede wat Boston zegt is: Het verbond der genade wordt in de tijd bediend door middel van de prediking van het Evangelie. Het doel van deze prediking, van deze bediening van het verbond, is: de bijeenvergadering van de Zijnen. Maar omdat niemand weet wie dit zijn, moet de bediening van het verbond met zijn beloften, met zijn zegeningen, met

zijn nodigingen, met zijn vermaningen, met zijn waarschuwingen, zich richten tot alle hoorders van het Woord.

In die zin noemt Boston alle mensen 'gelegateerden'. Geliefd is bij Boston het beeld van de twee testamenten. Het ene testament, je zou kunnen zeggen: het ene verbond, is verborgen en verzegeld in de hemel en bevat alleen de namen van de uitverkorenen. Het tweede testament is op de aarde. Dat is dit Boek, de Bijbel, en daar staan de namen in van hen aan wie de goederen van het verbond worden aangeboden, in het algemeen, aan zondaren van Adams geslacht.

Samengevat zie je bij Boston een verbondsleer die sterk georiënteerd is op Christus, maar die even sterk georiënteerd is op een prediking van het Evangelie en een aanbieding van de genade tot alle mensen. Hij wil dat met heel veel kracht benadrukken. Hij zegt: 'Daarom is de bediening van het genadeverbond veel meer dan een bekendmaking of een beschrijving. Veel meer, het is een oproep, een nodiging, een bevel van bekering en geloof' (D.L. II,5).

Hij zegt in het einde van het hoofdstuk "Het oogmerk van de bediening van het verbond": 'Dus is het verbond bij u gebracht. En voorgesteld in het Evangelie, zodat gij noodzakelijk of aannemers of weigeraars ervan moet wezen. Weiger het niet, zulks is ge-

vaarlijk, meer dan men kan uitdrukken. Grijpt het aan, want het is uw leven. Zondaren, gij zijt onder het verbond der werken, waarin geen leven, geen zaligheid voor u is. Maar de deur van het nieuwe testament is voor u geopend. Komt gaat erin, zonder verzoeken, vlucht en maak dat gij uit de heerschappij der wet en het verbond der werken, waar gij onder geboren waart en onder leeft, ontkomt. Dat kan op generlei wijze geschieden, of gij moet met dit verbond dat u in het Evangelie aangeboden wordt, aannemen en omhelzen, om u persoonlijk daartoe te laten inhuldigen tot al de voornemens des levens en der zaligheid'.

Dat schrijft Boston, de Boston van de 'Viervoudige staat'. De bediening van het verbond heeft dus alles te maken met de prediking van het Evangelie.

Waar vindt die bediening plaats? In het Oude Testament alleen onder de Joden. Onder het Nieuwe Testament wereldwijd onder de volken. Maar niet onder alle volken. Die bediening vindt vooral plaats in de zichtbare kerk.

Dit leert ons hoe groot voorrecht het is om onder Gods Woord te mogen leven. Het is het voorrecht van de gedoopten te mogen leven onder de bediening van het genadeverbond. Fruytier zegt daar veel over in zijn boekje "Het groot voorrecht van de christenkinderen". Hij wijst dan bijvoorbeeld op de Kananese vrouw. De Heere Jezus sprak tot de Kananese vrouw, zegt hij, zeer ontmoedigende woorden: 'Ik ben niet gezonden dan tot de verloren schapen van het huis van Israël'. Daar bediende God Zijn verbond.

Fruytier zegt: 'Dat zegt de Heere Jezus tot jullie niet'. Hij zegt: 'Een gedoopte mag zeggen: ik ben niet uitgesloten van dat verbond zoals die Kananese vrouw, maar dit wordt mij van God ernstig en welmenend aangeboden'. In de kerk vergadert de Heere de Zijnen. Door de prediking van Zijn Woord en door de werking van Zijn Geest bereikt de Heere Zijn doel, namelijk dat de Zijnen in het bezit komen van de verbondsgoederen.

Moerkapelle,

ds. H. Paul

BOEKENNIEUWS

"Troost, troost Mijn volk";
div. predikanten van de Geref.
Gemeenten; uitg. Den Hertog,
Houten, in samenwerking met het
deputaatschap voor Israël;
ISBN 978 90 331 24938;
168 blz.; € 14,90.

"Troost, troost Mijn volk" is een bundel meditaties, uitgegeven in het kader van de door de synode gevraagde inzet van het deputaatschap om 'in de gemeenten liefde tot het oude bondsvolk te wekken'. Zo omschrijft de voorzitter van het Deputaatschap voor Israël, ds. C. J. Meeuse, in zijn Voorwoord de eerste reden van deze mooie uitgave.

Voor elke week is er een meditatie. Totaal dus 52 stuks. De inhoudsopgave laat wel de titel van de meditatie en de naam van schrijver zien, helaas niet de Bijbeltekst. Al bij de eerste meditatie wordt de lezer op een pakkende manier meegenomen naar het joodse leven. Rosj Hasjana: het begin des jaars. In gedachten zie je dat een hoorn genomen wordt van een ram of bok of van een ander dier (antilope). De pit wordt uit de hoorn gehaald en de spitse punt eraf gehaald, waarna de hoorn geschikt is om te blazen. Tijdens de Joodse nieuwjaarsdag werd onder meer op dit eenvoudige instrument geblazen, zoals in Numeri 10 op de zilveren trompetten.

In dit boek gaat het 'blazen' op de hoorn niet over. Immers, de meditaties laten het geluid van Schriftuitleg en toepassing horen. Trinitarisch en christocentrisch! De schrijvers wijzen niet alleen op Christus, maar ook op die God uit Wie Jood en heiden gevallen zijn door de zondeval. Maar ook op het herstel in Zijn gunst en gemeenschap met verlies van mensenwerk als grond. Bijvoorbeeld op bladzijde 168, naar aanleiding van Habakuk 3:2: 'Als al Habakuks werk, als al ons werk verbrandt en verteert in een rechtvaardig oordeel, niet bestand is voor het recht Gods, dan blijft er een beroep op het werk van een Drie-enig God Zelf over. Heeft niet God de Vader Zijn Kerk verkoren en de zaligheid uitgedacht? Maar gaf ook de Zoon Zichzelf niet tot een rantsoen en verdiende Hij niet de zaligheid? En heeft de Heilige Geest in de eeuwig raad des vredes niet op Zich genomen die verdiende en ver-

worven zaligheid uit te werken en toe te passen in de harten der uitverkorenen?' In de meditaties is te lezen dat het werk van God niet alleen voor Joden, maar ook voor Grieken, niet-joden, is. Dan kan het ook voor de lezer nog! Zo lezen we op bladzijde 80: 'Als de Heilige Geest het

Evangelie als dynamiet legt in uw hart, kunt u niet langer tegenstaan. Daarom mag het gebed wel zijn: 'Kom, Schepper, Geest en leg het Evangelie als een kracht Gods eens in mijn hart, in het hart van mijn man, mijn vrouw, onze kinderen, opdat er nog wonderen van genade worden gezien'.

Laat het lezen van dit mooie boek de vrucht dragen die wordt verwoord op bladzijde 168: 'En zouden we dan ook niet smeken om Gods werk aangaande de beminden om der vaad'ren wil?'

Een waardevol boek voor een betaalbare prijs. Van harte aanbevolen.

Oud-Beijerland,

ds. G. Pater

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK BEROEPEN

Te Aalst: ds. C. van Krimpen te Yerseke;
Te Apeldoorn: ds. P. van Ruitenburch te Chilliwack (Canada);
Te Brakel, ds. G.J.N. Moens te Meliskerke;
Te Groningen:
ds. M. Joosse te Hendrik-Ido-Ambacht;
Te Oosterland (Zld),
ds. A. Vermeij te Nieuw-Beijerland;
Te Ridderkerk,
ds. G. van Manen te Elspeet;
Te Zwijndrecht:
ds. C. van Krimpen te Yerseke;
Te Zwolle:
ds. B. van der Heiden te Alblasterdam.

BEDANKT

Voor Randburg (Zuid-Afrika):
ds. G. Bredeweg te Barneveld-Zuid;
Voor Rijssen-West:
ds. G.J.N. Moens te Meliskerke.

■ VAN HET DEPUTAATSCHAP VOOR EVANGELISATIE

De heer mr. G. Golstein, algemeen secretaris van de Stichting voor Evangelisatie van de Gereformeerde Gemeenten, zal per 1 april 2013 zijn functie neerleggen. Sinds mei 2006 heeft hij deze functie vervuld en inhoud gegeven. Noodzakelijke wijzigingen in de organisatie van de werkzaamheden van het deputaatschap voor evangelisatie hebben geleid tot het besluit de organisatie te verlaten. De heer Golstein zal zijn vak van praktijkjurist weer oppakken. Met ingang van 1

april 2013 zal hij als zelfstandig juridisch adviseur gevestigd zijn. Het deputaatschap zegt de heer Golstein dank voor de werkzaamheden die hij als algemeen secretaris heeft verricht en wenst hem, persoonlijk en ook voor zijn nieuwe activiteiten, Gods zegen toe.

De heer K. Bel uit Capelle aan den IJssel hoopt zijn werkzaamheden tijdelijk waar te nemen.

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS MIDDELBURG 21 JANUARI 2013 MIDDELBURG-CENTRUM

Ds. J.M.D. de Heer opent namens de roepende kerk van Oostkapelle de classis-vergadering. Hij laat zingen Psalm 93: 1 en 4, leest Markus 1:1-15 en gaat voor in gebed. De tijdelijke preses heet in het bijzonder welkom evangelist A. van Setten en student S.W. Janse.

Ds. De Heer spreekt een openingswoord naar aanleiding van het gelezen Bijbelgedeelte, met name vers 7a: "En hij predikte, zeggende: Na mij komt, Die sterker is dan ik".

Daarna stelt ds. De Heer het memorandum over 2012 aan de orde:

In het achterliggende jaar is C. Dingemans overleden, in de leeftijd van 89 jaar. Hij diende de gemeente van Meliskerke van 1968 t/m 1981 als diaken.

O.a. de volgende jubilea worden genoemd: ouderling J. Sinke heeft per 1 januari 2013 de gemeente Aagtekerke 35

jaar gediend. Op de vorige dankdag was J. Wisse 55 jaar organist in dezelfde gemeente. B. den Boer herdacht dat hij 40 jaar koster was in de gemeente Haamstede.

Ouderling A.J. Stroo herdacht dat hij 25 jaar de gemeente Melisskerke in dit ambt diende.

De ouderlingen J.P. Bosman en M.F. Hus herdachten dat zij 45 jaar ambtsdrager waren in de gemeente Middelburg-C. Ouderling J. Jobse herdacht dat hij 25 jaar dezelfde gemeente in dit ambt diende.

Ouderling Paardekooper herdacht dat hij 40 jaar ouderling was in de gemeente Terneuzen. Ouderling Duerink diende die gemeente 30 jaar. J. van de Wege was 50 jaar organist in de gemeente Terneuzen. Mevr. M. Maas-de Visser, lid van de gemeente Middelburg-C, ontving een koninklijke onderscheiding.

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses: ds. C.G. Vreugdenhil, assessor: ds. J.J. Tanis, scriba: ouderling S. Riemens en quaestor: ouderling B. Sturm.

N.a.v. het verslag van ouderling L.W. van de Vreede betreffende de aangepaste catechisatie aan verstandelijk gehandicapten spreekt de vergadering haar waardering uit voor dit werk.

Bij de behandeling van het rapport van de Classicale Evangelisatie Commissie van de classis Goes merkt evangelist Van Setten op dat er steeds meer weerstand komt als men over de Bijbel wil spreken. Hij vertelt een en ander over de bouw van een ander pand. Er kunnen financiële zorgen zijn, doch soms is er ook verwondering. Bijvoorbeeld: de kosten om aan de eisen van de brandweer tegemoet te komen waren € 15.000,-. Vervolgens kwam er onverwachts een gift van € 10.000,- en in dezelfde week een gift van € 5.000,-. Verder vraagt Van Setten aandacht voor noodzakelijke vermeerdering van het aantal vrijwilligers voor Merksem. Hij roept op om in de gemeenten hiervoor te werven. Tenslotte vraagt hij de voorbede voor dit werk in Merksem.

Twee gemeenten hebben een punt van behandeling ingediend betreffende jeugdbijeenkomsten door de Stichting "Jij daar!" Men maakt zich grote zorgen over het opzetten van jongerenavonden door genoemde stichting in Zeeland. Gevraagd wordt om een classicaal standpunt t.o.v. de Stichting "Jij daar!" door hiervan duidelijk afstand te nemen. Ds. Moens geeft aan dat er een gesprek met de vier briefschrijvers is afgesproken. De inhoud van wat men brengt is remonstrants en de sfeer is werelds.

Gesteld wordt dat aangezien God een God van orde is, we de Heere verschuldigd zijn om op een kerkelijke wijze en langs kerkelijke kanalen met onze jongeren om te gaan, juist als tegenwicht tegen een ongebonden manier van samenkomen die sommige jongeren begeren. Buiten deze weg zien we op termijn alleen maar ontsporingen.

Diverse afgevaardigden benadrukken dat een gesprek met dit viertal gewenst is.

Gewezen wordt op het fenomeen "Check-in avonden" van onze Jeugdbond, die als alternatief kunnen dienen.

De classis besluit haar standpunt schriftelijk bekend te maken aan bedoeld viertal personen, met wie tevens een gesprek zal plaatsvinden, dat door Melisskerke gevoerd zal worden. In dit gesprek zal ook nadrukkelijk het alternatief "Check-in" aan de orde komen.

De preses concludeert dat we als classis gezien inhoud en vorm van deze stichting afstand hiervan nemen. Hij wil nog een vraag beantwoord zien: Kunnen we als classispredikant of ambtsdrager hier aan meewerken? De classis vindt het niet wenselijk dat ambtsdragers van de Gereformeerde Gemeenten meewerken aan deze avonden. Als ambtsdragers hieraan meewerken ondermijnen ze zo het gevoel van de kerkelijke vergadering.

N.a.v. een vraag van het Walchers Mannenkoor wordt besloten op donderdag 31 oktober een classicale hervormingsavond

te beleggen in de kerk van Middelburg-C met als voorganger ds. C.G. Vreugdenhil.

Vervolgens wordt er gestemd voor de afvaardiging naar de PS. Zuid-West: predikanten: ds. J.M.D. de Heer, ds. G.J.N. Moens, ds. J.J. Tanis en ds. R.A.M. Visser; ouderlingen: J.P. Bosman, S. Riemens, M. Simons en G.A. Terlouw.

Als roepende kerk voor de eerstvolgende classisvergadering wordt de gemeente van Terneuzen aangewezen. De vergadering zal gehouden worden op 14 juni 2013 te Middelburg-Zuid, aanvang 19.30 uur. Wanneer er geen punten ter behandeling zijn, zal de vergadering gehouden worden op 6 september 2013 te Middelburg-Zuid, aanvang 19.30 uur.

Hierna sluit de preses de vergadering en verzoekt ouderling J. Sturm van de roepende kerk te eindigen. Hij laat zingen Psalm 147:6, eindigt met dankgebed en vraagt daarna om een zegen voor de maaltijd.

S. Riemens, scriba

■ MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2012

Pag. 57, **PREDIKANTSWEDUWEN.**

M.i.v. 5 maart a.s. wordt het adres van mevr. H.J. de Jongste-Huisman: Mossellaan 61, 4691 KE Tholen.

BERICHTEN

■ REGIO-AVOND BOND VAN VROUWENVERENIGINGEN

Op **dinsdag 26 februari** zal onder leiding van ds. A. Verschuure in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente van Lelystad, Zuiderwagenplein 12 een regio-avond gehouden worden. Op deze avond zal ds. J.W. Verweij spreken over: "De toekomst ligt vast"; n.a.v. Openbaring 20. De avond begint om 19.30 uur. Ook belangstellenden zijn hartelijk welkom!

■ EVANGELISATIETOERUSTINGSBIJEENKOMST TE GOUDA

Op **zaterdag 2 maart** wordt van 9.30-12.30 uur, in het kerkgebouw van de

Geref. Gemeente te Gouda een evangelisatietoerustingsbijeenkomst gehouden. Thema: Evangelisatie, waar doen we het voor? Spreker: ds. W. Visscher.

Workshops:

1. Het doel bereikt? Het hart bereiken? Door mw. P. van der Aart.

Voor vrijwilligers in het kinder- en tiener evangelisatiewerk.

2. Hoe doen we het? Omgaan met niet-christenen. Door evangelist G. Baan.

Voor gemeenteleden, vrijwilligers op de posten, leden van evangelisatiecommissies en kerkenraden.

Voor info: gbaan@bijbelcentrum.nl of 06 40360546.

■ SAMENZANGAVOND IN MIDDELBURG EN JONGEREN- BIJEENKOMST IN OOSTKAPELLE

De in De Saambinder van vorige week aangekondigde samenzangavond voor jongeren, die op **2 maart** in **Middelburg** gehouden zou worden, kan **geen** door- gang vinden.

De jongerenbijeenkomst over "Schepping en evolutie" op **2 maart** te **Oostkappelle** gaat **wel** door.

■ SAMENZANGAVOND TE WESTZAAN

Koor- en samenzangavond op **vrijdag 1 maart**, aanvang 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Westzaan, J.J. Allandstraat 463, t.g.v. het 125-jarig bestaan van de plaatselijke Geref. Gemeente, m.m.v. samengesteld koor, kinderkoor en instrumentaal intermezzo. Ook zal er een speciaal herdenkingsgedicht worden voorgedragen.

Collecte t.b.v. evangelisatiewerk in de classis Amsterdam.

■ JAARVERGADERING HELPENDE HANDEN, AFD. WERKENDAM E.O.

Op **28 februari** wordt in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Werkendam de jaarvergadering gehouden van Helpende Handen, afd. Werkendam e.o. Aansluitend hoopt evangelist H.J. van de Boogaart een meditatie te houden. Aanvang 19.15 uur.

■ JAARVERGADERING VERENIGING WEDUWEN EN WEDUWNAARS

Op **zaterdag 2 maart** hoopt onze reformatorische vereniging voor weduwen en weduwnaars van 50 jaar en ouder, "Herkenning", haar jaarvergadering te houden in de Adventkerk van de Geref. Gemeente te Veenendaal, Vijftien Morgen 51. Aanvang: 10.30 uur. Inloop vanaf 9.45 uur. Sluiting: 16.00 uur.

Graag lunchpakket meebrengen. Iedereen die tot deze doelgroep behoort is hartelijk welkom. Info: 0318-461244.

16.00 uur ds. R. Kattenberg; Lisse 16.00 uur ds. J. IJsselstein; Marknesse 19.00 uur ds. K. Boeder; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Middelburg-Centrum 9.00 en 16.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid (in kerkgebouw Middelburg-Centrum) 11.30 en 18.30 uur ds. J.J. Tanis; Mijdrecht 19.00 uur stud. S.W. Janse; Moerkapelle 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 9.30 en 16.00 uur ds. F. Mulder; Nieuw-Beijerland 9.30 (bev. ambtsdr.) en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Nieuwer ter Aa 10.00 en 19.00 uur ds. J.W. Verweij; Nieuwerkerk 15.30 uur ds. A.J. Gunst; Nieuwe-Tonge 15.00 uur ds. S. Maljaars; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. G. Mouw; Nisse 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Oosterland 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Oostkappelle 9.30 (H.A.) ds. D.W. Tuinier; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. G. Pater; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. S. Maljaars; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur ds. K. Boeder; Poederrijen 15.30 uur ds. W.J. Karels; Poortugaal 9.30 en 16.00 uur ds. C. Neele; Puttershoek 10.00 en 15.30 uur ds. J.S. van der Net; Ridderkerk 9.30 en 17.30 uur ds. A. Verschuure; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.30 uur ds. C. Harinck; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 uur ds. J. van Rijswijk en 18.30 uur (H.D.) ds. B.J. van Boven; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. J. IJsselstein en 19.00 uur ds. M. Joosse; Rotterdam-Centrum 16.30 uur ds. H. Paul; Rotterdam-IJsselmonde 15.00 uur ds. G. Pater; Rotterdam-Zuidwijk 18.00 uur ds. M.J. van Gelder; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Scheveningen 18.30 uur ds. F. Mulder; Soest 19.00 uur ds. W. Visscher; Sprang-Capelle 9.30 en 15.00 uur ds. M. Mondria; Stad aan 't Haringvliet 10.00 uur ds. A.J. Gunst en 14.30 uur ds. E. Bakker; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Utrecht 10.00 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Veen 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 19.00 uur ds. W. Silfhout; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. M. Golverdingen; Wageningen 10.00 uur ds. J.M. Kleppe en 15.30 uur ds. D. de Wit; Westkappelle 9.30 uur ds. R.A.M. Visser en 18.30 uur ds. D.W. Tuinier; Westzaan 19.00 uur ds. J. IJsselstein; Wierden 9.30 en 15.00 uur ds. B.J. van Boven; Woerden 9.30 uur ds. A.A. Brugge en 19.00 uur ds. B. Labee; Wolphaartsdijk 9.30 en 14.00 uur stud. H.A. van Zetten en 18.30 uur (H.D.) ds. G.J.N. Moens; Yerseke 9.30 en

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 24 FEBRUARI 2013

Aagtekerke 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Aalburg 9.30 uur ds. M.J. van Gelder en 14.30 uur ds. M. Karens; Aalst 14.30 uur ds. M.J. van Gelder; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. G. Hoogerland; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam-Noord 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Apeldoorn 15.00 uur ds. G. van Manen; Arnhem 17.00 uur ds. J.M. Kleppe; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. J. Mijnders; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. G. Bredeweg; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Benthuizen 9.30 uur (H.A.) en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 10.00 uur ds. H. Paul; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur ds. G. Clements; Borssele 14.00 uur (H.D.) ds. C. Sonneveld; Boskoop 16.30 uur ds. J. Driessen; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 17.00 uur stud. J. van Laar; Deventer 18.00 uur ds. A.P. Baaijens; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Doetinchem 9.30 (H.D.) en 15.00 uur

ds. A.P. Baaijens; Dordrecht 17.30 uur stud. C. van Ruitenburg; Drachten 9.30 en 15.00 uur ds. C. Hogchem; Ede (Verl. Maanderweg 33) 12.15 en 19.00 uur ds. A.A. Brugge; Eindhoven 15.00 uur ds. P. Mulder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Enschede 16.00 uur ds. J. van Rijswijk; Enter 9.30 en 15.00 uur ds. A.T. Huijser; Goudswaard 18.00 uur ds. J.S. van der Net; 's-Gravenhage 10.00 uur ds. J. Driessen en 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; 's-Gravenpolder 18.00 uur stud. H.A. van Zetten; 's-Gravenzande 9.30 en 15.00 uur stud. C. van Ruitenburg; Haamstede 15.00 uur ds. J. Schipper; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M. Joosse; Hilversum 10.00 en 16.00 uur stud. S.W. Janse; Houten 15.30 uur ds. W. Harinck; Kampen 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. A. Schot; Kamperland 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Katwijk aan Zee 18.30 uur stud. P.D. den Haan; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Krabbedijke 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; Kruijningen 9.30 en 14.00 en 18.00 uur ds. J. van Belzen; Leerdam 15.00 uur ds. A. Verschuure; Leiderdorp 10.00 en 16.00 uur stud. P.D. den Haan; Lelystad

18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 en 14.30 uur stud. J. van Laar; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. P. Melis.

■ DINSDAG 26 FEBRUARI 2013

Amersfoort 19.30 uur ds. W. Visscher; Beekbergen 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Drachten 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Oosterland 19.30 uur ds. J. van Belzen; Rhenen 0.00 uur ds. F. Mulder; Rilland-Bath 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Soest 19.30 uur ds. A. Schreuder.

■ WOENSDAG 27 FEBRUARI 2013

Aalburg 19.30 uur ds. A. Schot; Aalst 14.30 en 19.00 uur ds. M. Karens; Brakel 19.30 uur ds. J. van Belzen; Dinteloord 19.30 uur stud. S.W. Janse; Hilversum 19.45 uur ds. C. van Krimpen; Leerdam 19.30 uur ds. P. Mulder; Meeuwen 19.30 uur ds. A. Verschuure; Mijdrecht 14.00 en 19.30 uur ds. M. Mondria; Nisse 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Oude-Tonge 19.30 uur ds. L. Terlouw; Poortvliet 10.00 en 14.30 uur ds. C.J. Meeuse en 18.30 uur ds. S. Maljaars; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. A. Schreuder; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur (voor de zending) ds. J. IJsselstein; Scherpenisse 9.30 uur en 18.30 uur ds. E. Bakker en 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Sint Annaland 9.30 uur en 18.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 14.30 uur ds. E. Bakker; Sint Philipsland 9.30 en 18.30 uur ds. J. Schipper; Stolwijk 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Tholen 10.00 uur en 19.00 uur ds. J.M.D. de Heer en 14.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Veen 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Vlaardingen 19.30 uur ds. G. Pater; Wageningen 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Zeist 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zwolle 19.30 uur ds. J. van Rijswijk.

■ DONDERDAG 28 FEBRUARI 2013

Borssele 19.30 uur ds. E. Bakker; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. W. Silfhout; Goudswaard 19.30 uur ds. D. de Wit; Gravenpolder 19.30 uur stud. C. van Ruitenburch; Houten 19.45 uur ds. G. Bredeweg; Kampen 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Melissant 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Naaldwijk 19.45 uur ds. J.J. van Ekeveld; Ouddorp 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur stud. S.W. Janse; Waarde 19.30 uur ds. J. van Belzen.

■ VRIJDAG 1 MAART 2013

Kootwijkerbroek 14.00 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Middelharnis 14.15 uur (huw. bev.) ds. S. Maljaars; Rilland-Bath 14.30 uur (huw.bev.) ds. C. Sonneveld; Sint Philipsland 14.30 uur (huw.bev.) ds. E. Bak-

ker; Yerseke 14.30 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

■ ZATERDAG 2 MAART 2013

Moerkapelle 15.00 uur (dovendienst) ds. W. Harinck.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 24 FEBRUARI 2013

Alkmaar ('t Wuiver 2a, Oudorp) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van

Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

In plaats van kaartjes

Voor de vele blijken van belangstelling en hartelijk medeleven die wij van u ontvangen hebben na het overlijden en bij de begrafenis van onze zeer geliefde moeder, schoonmoeder, groot- en overgrootmoeder

Joukjen Meijer-de Jong

betuigen wij u onze welgemeende dank.

Uw betrokkenheid, op welke wijze dan ook, heeft ons heel goed gedaan.

Kinderen
Klein- en achterkleinkinderen

Loenen aan de Vecht, februari 2013

Margrietstraat 30 • 4401 EZ Yerseke
Tel. 0113 - 57 36 81 • Mob. 06 - 222 96 733
E-mail: info@burgtours.nl • Website: www.burgtours.nl

Let op de vroegboekorting!

Vertrekgarantie!

5-daagse busexcursiereis Normandië

maandag 22 t/m vrijdag 26 juli

Met deze reis gaan mee:
Cees van den Bovenkamp en Ds. J.W. Verweij

5-daagse busexcursiereis de Moezel

maandag 10 t/m vrijdag 14 juni

Als u een goede indruk wilt krijgen van Duitsland, dan bent u met deze Moezelreis precies aan het juiste adres.

Aan onze reformatorische medestudent(e),
Studeer je, of wil je gaan studeren?
Kom dan naar één van de **OPEN AVONDEN** van de
studentenvereniging Solidamentum!
Geef je op bij de betreffende contactpersoon.

Barneveld vrijdag 22 maart

Geloofsvervolgung, door mr. dr. J. T. van den Berg
Maaltijd: 18.00u, avondgedeelte: 19.00u, Eben-Haëzerschool
Hanneke van Essen, barneveld@solidamentum.nl

Ede-Wageningen dinsdag 9 april

Kloof tussen leer en leven, door ds. A. Verschuure
Maaltijd: 18.00u, avondgedeelte: 19.15u, Joh. de Swaefschool
Ellen van den Dikkenberg, edewageningen@solidamentum.nl

Gouda dinsdag 26 maart

Wereldwijding of wereldmijding, door dhr. W. A. de Jong
Maaltijd: 18.00u, avondgedeelte: 19.00u, Huize Winterdijk
Stephan Oosterwijk, gouda@solidamentum.nl

Rhenen vrijdag 1 maart

Grondrechten in het geding, door mr. C. G. van der Staaij
Maaltijd: 18.00u, avondgedeelte: 19.30u, Eben-Haëzerschool
Jacoline Kruisje, rhenen@solidamentum.nl

Zwolle donderdag 28 maart

Tradities, door Ds. M. van Reenen
Maaltijd: 18.00u, avondgedeelte: 19.00u, Eliëzerschool
Anneke Gerritsen, zwolle@solidamentum.nl

Zie voor meer informatie onze site

www.solidamentum.nl

Begrafenisonderneming STAM

Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

Kamperland te huur:

mooie vak.woning 2 tot 10 pers.
in buitengebied, dichtbij
Veerse meer en strand.
bezet wk: 31 t/m 34
tel: 0113-351899 / 06-20417592

BJ Janssen *Begrafenisverzorging*
*Begrafenisverzorging op
de Bevelanden en Tholen*

Havikskruid 10, Kapelle
0113-33 09 36
Binnenkamer 11, Tholen
0166-60 73 19
www.begrafenisverzorging-janssen.nl

begrafenisverzorging Den Hollander

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda,
Rotterdam, Vlaardingen en omstreken.
Wij verzorgen alleen begravenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

P.N. den Hollander
T. den Hollander
Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Te huur in Garderen:
mooie ruime vakantiewoning
v.a.g.v., o.a. vaatw., wasmachine,
droger. 11 pers.
Tuin grenzend a.h. bos.
Info: tel.0180-313155/ 06-42800610

NORWICH, (Ontario) Canada.
Te huur voor uw vakantie.
Onze woning, voor 2/6 personen.
Dichtbij kerk.
Voor meer informatie
E-mail joanne.otten123@gmail.com
of tel. 0548-513725

Vakantie Oostenrijk:
Te huur: luxe Chalet en
Appartementen 2-9 pers.,
in omg. Saalbach-Hinterglemm /
Zell am See, Kerkdiensten
tijdens zomervakantie.
Info: 0180-322181 / 06-51166845

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische
vraagstukken

Neem voor meer informatie
contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

Ik zoek een **psalmboek** waar bij
elk vers de noten staan.
Reacties: leppi20@hotmail.com.

Vakantiewoning, boerderij met
paarden. In **Sauerland** (Duitsland)
2 uur met de auto vanaf de Neder-
landse grens. Schitterende natuur.
Tel. 0049-2354 3293
www.hornbruch.de.vu

TE HUUR

Nieuwe paarden- ponystallen met
weidegang en paddock/buitenbak.
Bij voldoende deelname wordt
er zaterdag lesgegeven.
Zondag: rustdag.
C.H. van Es, Parallelweg 21,
3364 AK SLIEDRECHT.
Tel. 0184-634267.

Vakantiewoning "Haus Irmgard"
Gelegen op de Hunsrück (Duitsland)
± 25 km vanaf de moezel en
± 25 km vanaf de Rijn.
25 slaapplekken, onderverdeeld in
div. appartementen.
www.hausirmgard.nl 0621291825

PSYCHOLOGENPRAKTIJK BROUWER

BEHANDELING • BEGELEIDING
ONDERZOEK • ADVIES

Hulpverlening aan kinderen,
jongeren en volwassenen

O.a.: ADHD • angst • burn-
out • depressie • faalangst •
fobie • gedragsproblemen •
identiteitsproblemen • licha-
melijke spanningsklachten •
negatief zelfbeeld • onzeker-
heid • opvoedingsproblemen
• paniek • piekeren • PDD-
NOS • relatieproblemen •
slaapproblemen • somber-
heid • spanning • stress •
syndroom van Asperger.

RIDDERKERK
Verlengde Kerkweg
11

BARNEVELD
Wilhelminastraat
14

METEREN
(Geldermalsen)
Dorpsstraat 18

informatie en aanmelding via:
Tel: 0180 - 42 69 55
E-mail: info@psychbrouwer.nl
Website: www.psychbrouwer.nl

Voor een vakantie in eigen sfeer;

Natuur en Landschapscamping
"De Verborgene Hoek" in Harich,
Friesland kort bij Oudemirdum.
Wij hebben ruime staanplaatsen,
goede sanitaire voorzieningen,
leuke speelplaatsen voor groot en
klein, een recreatiezaal met spelen
en boeken. Door de week altijd
leuke activiteiten en zondagavonds
samen zingen

NIEUW!! NIEUW!!

Dit seizoen hebben we er een aan-
tal nieuwe huisjes en chalets bij!!
Bel voor info 0514 - 602065
of 06 - 53399517 of kijk op
www.deverborgenehoek.nl

Voordelig met hele gezin in eigen sfeer op vakantie?

Voor € 495,- all-in per week staat uw
stacaravan in Oostenrijk klaar.
's Zomers worden er Nederlands-
talige kerkdiensten georganiseerd.
Meer info www.es-vakanties.nl
of bel 055 3030083

Reformatorische Psychologenpraktijk Nederland

Identiteitsbewust, Persoonlijk, Vertrouwend, Doelgericht

Wij bieden identiteit bewuste hulp aan
kinderen, jongeren en volwassenen met o.a.:

- Relatieproblemen
- Opvoedingsvragen
- Gedragsproblemen
- Traumatische ervaring(en)
- Gezinsproblemen
- Persoonlijke problematiek
(zoals Depressie, Angst, Identiteitsvragen)
- Arbeidsproblemen
- Autisme Spectrum Stoornis

Voor meer informatie of aanmelding:

078 - 69 32 808

Adres: Plantageweg 5, 2951 GN Alblasserdam
info@rpnederland.nl www.rpnederland.nl

Agathos

- Nette **hulp** bij het **huishouden** voor vader?
- Beter omgaan met uw zoon met **autisme**?
- Weer een **gezellige gezinsmaaltijd**?
- Hulp bij het **douchen** voor uw moeder door een bekwame verzorgende?
- **Mantelzorg**ondersteuning?

Agathos is een reformatorische organisatie en biedt zorg en hulp aan iedereen die dat nodig heeft.

(010) 26 40 777
www.agathos-thuiszorg.nl

Agathos is onderdeel van Lelie zorggroep (leliezorggroep.nl).

Rust en ontspanning in de prachtige Eifel! Ruime appartementen te huur. Inl.: 0049 6594 258990 en www.huizesolagratia.nl

0182 - 35 15 20
voor de Krimpenerwaard
Gouda & omstreken

Speksnijder Begrafenisverzorging

www.speksnijderbegrafenisverzorging.nl

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Begrafenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begrafenissen

HARKES *Persoonlijke zorg voor uw begrafenis*

Begrafenissen

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

Wij verzorgen alleen begrafenissen
Dag en nacht bereikbaar - overal te ontbieden

Alle nieuwe titels
www.derooboeken.nl

Te koop of huur
Corsenpolderstraat 6 te Gouda
eengezinswoning met vier slaapkamers waarvan op de begane grond.
Voor meer info zie funda.
Of bel Jan de Kruijff 0182 33 80 11

Begrafenisverzorging Van der Vliet
Voor een stijlvolle begrafenis.
in Elspeet en omstreken
G.J. van der Vliet, Boekweitweg 22,
8075 CP ELSPEET
Tel: 0577-492830 of 06-12934519
b.g.g. 06-53432144
Dag en nacht voor u bereikbaar.
Wij verzorgen alleen begrafenissen.

Iedere Zaterdag Bunyandag!

Expositie van 250 schilderijen

Boekenverkoop

DV 23 maart 2013 Portrettekenen

John Bunyan Stichting
Aan de Spil 29 - Kootwijkerbroek
Zaterdag open van 10.00-16.00 u
www.bunyanstichting.nl

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Begrafenisonderneming

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Psychologiepraktijk Van Pelt

Behandeling van volwassenen met psychische problemen

Rozenhof 33-303 • 3311 JT Dordrecht
T 078-2000250 • E info@praktijkvanpelt.nl
www.praktijkvanpelt.nl

gereformeerde BIJBELSTICHTING

Elke nieuwe donateur ontvangt een set met 6 kaarten van historische kerkgebouwen als welkomstgeschenk

Wilt u deze kaarten ontvangen? *Kruis dit aan op de aanmeldbon.*

Statenvertaling ook in de toekomst

Statenvertaling: ook in de toekomst. Dat is het thema van de brochure die momenteel op grote schaal door vrijwilligers wordt verspreid om nieuwe donateurs voor de Gereformeerde Bijbelstichting (GBS) te werven. Al voor € 2,50 per jaar kunt u het werk van de GBS steunen. U ontvangt dan vier maal per jaar ons mooie informatieve blad Standvastig, met daarin ook een speciale rubriek voor de kinderen.

De doelstelling van de GBS? Het verspreiden van Bijbels in nauwgezette vertalingen over de gehele wereld. In ons land zorgt de GBS voor betaalbare Bijbels (al vanaf € 8,-) in de Statenvertaling. Er zijn ook diverse uitvoeringen compleet met de kanttekeningen.

U hebt de folder nog niet ontvangen? Of wilt u ons helpen en zich opgeven als donateur?

- Ja, ik geef mij op als donateur van de Gereformeerde Bijbelstichting. Mijn bijdrage (minimaal € 2,50 per jaar) zal ik overmaken nadat u mij in de maand juni (tegelijk met StandVastig) een acceptgiroformulier hebt toegestuurd.
- Ja, en ik ontvang graag, als donateur, een set met 6 kaarten.

Stuur dan de volledig ingevulde bon zonder postzegel naar ons antwoordnummer of geef u op per e-mail.
U kunt e-mailen naar: j.haalboom@gereformeerdebijbelstichting.nl

Postbus 168
4140 AD Leerdam
T (0345) 61 01 55
info@gereformeerdebijbelstichting.nl

www.gbs.nl

BON In envelop, zonder postzegel, opsturen naar:
GBS, Afd. Donateursadmin., Antw.nr. 2809, 4140 WB Leerdam

De heer / mevr. / fam.: _____

Straatnaam + huisnr.: _____

Postcode + plaats: _____

Bank- of gironummer: _____

Telefoon: _____

E-mailadres: _____

Datum: _____ Handtekening: _____

STEUN

bijbelscholen in China

De huisgemeenten willen regionale Bijbelscholen met een internaat opzetten. Uw hulp is daarbij onmisbaar. Bel voor info en/of voorlichting: 06-200 13 173

Stort uw gift op: 3473.76.029
t.n.v. Hudson Taylor/SBHC te Rhenen.

 HUDSON TAYLOR
Stichting Bijbelse Hulpverlening China
WWW.HUDSONTAYLOR.NL

Onderwijs | Lectuur | Toerusting | Diaconaat

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatorisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.pphaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

Reformatorische vereniging voor ouders bij wie tijdens de zwangerschap of kort na de geboorte kind(eren) zijn overleden

www.indeknopgebroken.nl
info@indeknopgebroken.nl • telefoon: 06 - 49 49 94 99

Begrafenisverzorging Kamsteeg

Waar ú ook woont, wij zijn dag en nacht bereikbaar
Wij verzorgen alleen begrafenissen

0183 - 44 94 94

Hoofdgraaf 5 - 4281 NM Andel
www.begrafenisverzorgingkamsteeg.nl

Werkendam: A.L. Bor, tel. 0183-512859
Bommelerwaard: tel. 06-53 53 33 22
Sliedrecht: R. Mauritz, tel. 0184-785978

Een respect- en stijlvolle
uitvaart is onze zorg

ORGEL OF PIANO KOPEN?

Joh.deHeer

méér dan muziek, sinds 1898.

Leeghwaterstraat 46/47 Sliedrecht
facebook.com/johdeheer • www.johdeheer.nl

Begrafenisonderneming

De Jongh

Voor een waardige en stijlvolle
verzorging van begrafenissen.

Met aandacht voor uw persoonlijke wensen.
In alle rust, vertrouwelijk en met bescheidenheid.

Wij verzorgen alleen begrafenissen, door het gehele land, en zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611154
Waardenburg	0418 - 652039
Werkendam	0183 - 701017
Papendrecht	078 - 6412740

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

Het dienen van de Heere

NIEUW
VERSCHEEN

Ds. W. Visscher

De dienst van de Heere is geen 'zware' dienst. Het is juist een liefdedienst. Dit boekje wil met name jongeren de waarde en rijkdom van de dienst van de Heere duidelijk maken.

9,95

Ook verkrijgbaar als
e-book voor € 7,50

Nu in de boekhandel
of op www.debanier.nl

 de Banier
uitgeverij

De Saambinder Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. G.J. van Aalst

**Bijdragen van medewerkers en boeken
ter recensie aan:**

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk)
en berichten aan:**

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl
Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

**Opgaven kerkdiensten
en beroepingswerk aan:**

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk
donderdag** vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk
maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 1,05 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres

Noord-Amerika:
Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

GESELECTEERD VOOR DE FEESTDAGEN

voordeelpakket

ds. G. van Reenen

Eerste bundel feeststoffen

Acht preken voor advent en kerst.
Geb. 171 blz. 14,50

Tweede bundel feeststoffen

Drie paaspreken, een hemelvaartspreek,
weezondag, drie pinksterpreken.
Geb. 182 blz. 14,50

Nu twee delen samen
voor slechts

19,90

12,50

ds. J. Fraanje

Tweede zestal predicaties

Dit deel bevat een goede
vrijdagspreek, twee paas-
preken, een hemelvaarts-
preek en twee pinkster-
preken.
Geb. 174 blz.

12,50

ds. J. Fraanje

Vierde zestal predicaties

Dit deel bevat o.m. drie
biddagpreken.
Geb. 161 blz.

(ook nog leverbaar:
deel 1 en 3)

9,90

ds. C. Hogchem

De voetwassing

Vier preken over
Johannes 13.
Geb. 86 blz.

9,95

ds. G. H. Kersten

Een volkomen offerande

Twee preken voor goede
vrijdag en pasen.
Geb. 60 blz.

verrijgbaar bij de boekhandel

Uitgeverij Boekhandel

Gebr. Koster

Nairacstraat 17, 3771 AW Barneveld
Tel. (0342) 41 69 86

KO 303

www.gebrkoster.nl

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

VAN STAVEREN

Begrafenisverzorging

Sumatrastraat 11 ~ 2405 EM Alphen aan den Rijn

Dag en nacht bereikbaar, in elke regio

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Verrassend
Texel

V.a.

€ 649,-

Maandje d'r uit...

ZOEK EN BOEK VIA WWW.DEVERRASSING.NL
OF NEEM CONTACT OP MET: 0222 31 89 06

Handen van de kerk wereldwijd

MEDISCHE ZORG

Dominicaanse
Republiek

Nigeria

Papoea

Help mee!

- Organiseer een actie • Geef een gift
- Nodig ons uit voor een presentatie

SPONSOR
WORDEN?
Bel ons!

HANDEN VAN DE KERK
**Bijzondere
Noden**

GIRO 307447

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING IN BIJZONDERE NODEN VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Houttuinlaan 7 • 3447 GM Woerden • T 0348 48 99 10 • E bijzonderenoden@cbgg.nl • I www.bijzonderenoden.nl